



SLOVENSKÁ REPUBLIKA

## UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 533/2024-15

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Molnára a sudcov Petra Straku a Ľuboša Szigetiho (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o spojených ústavných sťažnostiach sťažovateľky **Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**, Šrobárova 2, Košice, IČO 00 397 768, zastúpenej Sýkora – advokátska kancelária, s.r.o., Murgašova 3, Košice, proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach č. k. 1NcC/1/2024-416 z 18. januára 2024 (Rvp 872/2024) a proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach č. k. 11NcC/4/2024-465 z 2. apríla 2024 (Rvp 1572/2024) takto

### **r o z h o d o l :**

Ústavné sťažnosti **o d m i e t a .**

### **O d ô v o d n e n i e :**

#### **I.**

#### **Ústavná sťažnosť a skutkový stav**

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 2. apríla 2024 (Rvp 872/2024) domáha vyslovenia porušenia svojich základných práv na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) napadnutým uznesením krajského súdu č. k. 1NcC/1/2024-416 z 18. januára 2024 o nevyklúčení sudkyne z konania na základe námietky zaujatosti sťažovateľky. Sťažovateľka navrhuje napadnuté uznesenie zrušiť a vec vrátiť krajskému súdu na ďalšie konanie a uplatňuje si právo na náhradu trov konania pred ústavným súdom.

2. Ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 14. júna 2024 (Rvp 1572/2024) sa sťažovateľka domáha vyslovenia porušenia totožných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením krajského súdu č. k. 11NcC/4/2024-465 z 2. apríla 2024, ktorým nebola z konania a rozhodovania vylúčená sudkyňa na základe druhej námietky zaujatosti vznesenej sťažovateľkou. Sťažovateľka navrhuje aj toto napadnuté uznesenie zrušiť a vec vrátiť krajskému súdu na ďalšie konanie a uplatňuje si právo na náhradu trov konania pred ústavným súdom.

3. Ústavný súd uznesením č. k. PLs. ÚS 50/2024-5 z 26. júna 2024 spojil obe uvedené ústavné sťažnosti na spoločné konanie vedené pod sp. zn. Rvp 872/2024 z dôvodu hospodárnosti konania a vecnej súvislosti sťažností.

4. Z ústavných sťažností a ich príloh vyplýva, že sťažovateľka je žalovanou v konaní vedenom Mestským súdom Košice pod sp. zn. 9C/18/2005 o antidiskriminačnej žalobe žalobkyne. V tomto konaní sťažovateľka vzniesla (prvú) námietku zaujatosti zákonnej sudkyne z dôvodu, že manžel zákonnej sudkyne a sťažovateľka sú pracovne a obchodne prepojení s existujúcimi finančnými väzbami, z ktorých profituje priamo aj zákonná sudkyňa ako jeho manželka (BSM, spoločná domácnosť). Sťažovateľka poukázala aj na možný negatívny postoj zákonnej sudkyne k sťažovateľke v súvislosti s hlasovaním sťažovateľky za odvolanie jej manžela z funkcie člena predstavenstva združenia Košický klaster nového priemyslu.

5. Napadnutým uznesením z 18. januára 2024 krajský súd rozhodol tak, že namietaná zákonná sudkyňa nie je vylúčená z prejednávania a rozhodovania sporu sťažovateľky.

6. Následne v konaní sťažovateľka vzniesla v poradí druhú námietku zaujatosti s poukazom na novú skutočnosť, ktorou bolo ukončenie spolupráce sťažovateľky s manželom zákonnej sudkyne. Sťažovateľka zastávala názor, že ide o okolnosť, ktorá v zmysle teórie zdania objektívne spochybňuje nestrannosť zákonnej sudkyne.

7. Napadnutým uznesením z 2. apríla 2024 krajský súd opäť rozhodol, že zákonná sudkyňa nie je vylúčená z konania vedeného pod sp. zn. 9C/18/2005. Krajský súd vyhodnotil tvrdené dôvody ako nespôsobilé spochybníť nezaujatosť sudkyne, odmietol ich len ako subjektívne nepreukázané tvrdenia, ktoré nepreukazujú objektívne naplnenie zákonných predpokladov na vylúčenie sudcu.

## **II.**

### **Sťažostná argumentácia**

8. Sťažovateľka v ústavných sťažnostiach s rovnakou nosnou sťažostnou argumentáciou namieta, že krajský súd svoje rozhodnutia dostatočne neodôvodnil a ústavne konformným spôsobom sa nevysporiadal so všetkými zásadnými otázkami podstatnými pre jeho rozhodnutie. Skutkové okolnosti svedčiace o zaujatosti sudkyne vyhodnotil svojvoľne a v extrémnom nesúlade s výsledkami vykonaného dokazovania. O vznesenej námietke zaujatosti rozhodol na základe nedostatočných podkladov. Hodnotením zaujatosti sudkyne ani súvisiacimi relevantnými právnymi otázkami sa dostatočne nezaoberal. A dotknuté zákonné ustanovenia interpretoval ústavne nekonformným spôsobom, arbitrárne a v extrémnom nesúlade so zmyslom a s účelom daných ustanovení.

9. Závery krajského súdu preto považuje sťažovateľka za arbitrárne a ústavne neudržateľné, porušujúce jej základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Nepreskúmateľným a arbitrárnym rozhodnutím o námietke zaujatosti, ktorým krajský súd nevylúčil sudkyňu z prejednávania a rozhodovania veci, porušil právo sťažovateľky na zákonného sudcu zaručené v čl. 48 ods. 1 ústavy.

## **III.**

### **Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti**

10. Právomoc ústavného súdu rozhodovať o ústavných sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je založená na princípe subsidiarity. Zmysel princípu subsidiarity spočíva v tom, že ochrana ústavnosti nie je a podľa svojej povahy ani nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale je úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Ústavný súd predstavuje v tejto

súvislosti *ultima ratio* inštitucionálny mechanizmus, ktorý sa uplatní až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu vyplývajúceho z čl. 127 ods. 1 ústavy, ako aj legislatívnej konštrukcie § 132 ods. 2 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“), podľa ktorého ústavná sťažnosť je neprípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal právne prostriedky, ktoré mu priznáva zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd.

11. Základné právo na prerokovanie a rozhodnutie veci nestranným súdom podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a základné právo na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 ústavy sú v Civilnom sporovom poriadku garantované prostredníctvom inštitútu vylúčenia sudcu z prejednávania a rozhodovania sporu pre jeho zaujatosť (§ 49 a nasl. Civilného sporového poriadku). Okolnosť, že o veci rozhodoval sudca, ktorý mal byť vzhľadom na jeho pomer k sporu, stranám, ich zástupcom alebo osobám zúčastneným na konaní vylúčený, je dôvodom na uplatnenie riadnych a mimoriadnych opravných prostriedkov podľa príslušných ustanovení Civilného sporového poriadku.

12. Ústava ani zákon o ústavnom súde nepripúšťajú, aby účastník konania domáhajúci sa ochrany svojich základných práv sám rozhodol o tom, či sa jej bude domáhať v konaní pred všeobecnými súdmi alebo ústavným súdom. Naopak, z čl. 127 ods. 1 ústavy zjavne vyplýva, že pred podaním sťažnosti ústavnému súde musí účastník konania vyčerpať všetky riadne i mimoriadne opravné prostriedky, resp. iné prostriedky nápravy, ktoré sú mu dostupné v konaní pred všeobecnými súdmi.

13. Konanie, v ktorom boli námietky zaujatosti uplatnené, nie je ukončené ani na prvej inštancii. To uvádza aj sťažovateľka v ústavnej sťažnosti. Ďalší priebeh neukončeného procesu jej preto ponúka prostriedky na ochranu jej označených základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 1 ústavy i práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Civilný sporový poriadok umožňuje uplatnenie sťažovateľkiných výhrad v riadnom opravnom prostriedku (odvolanie) či mimoriadnom opravnom prostriedku (dovolenie). Ich využitie prichádza do úvahy v neskorších štádiách stále prebiehajúceho sporu. Meritórne rozhodovanie ústavného súdu o ústavnej sťažnosti sťažovateľky by predbiehalo ústavou časovo preferovanú súdnu ochranu na podklade prostriedkov nápravy, ktoré sťažovateľke dáva k dispozícii Civilný sporový poriadok. Keďže tieto prostriedky sťažovateľka ešte nevyužila, ústavný súd odmietol jej ústavné sťažnosti podľa § 56 ods. 2 písm. d) v spojení s § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako neprípustné.

14. Vzhľadom na odmietnutie ústavných sťažností zostalo bez právneho významu zaoberať sa ďalšími požiadavkami formulovanými v sťažnostnom petite (zrušenie napadnutých uznesení, náhrada trov konania).

**P o u č e n i e :** Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

**V Košiciach 7. novembra 2024**

**Peter Molnár**  
**predseda senátu**